

NYTT OG NÆRT

Nå kan du oppleve vår

SANGER: Bøkesangeren er bøkeskogens karakterfugl. Den er ikke lett å få øye på, lytt oppmerksomt til sangen så vil du også oppdage fuglen der den sitter på ei bøkegrein og synger.

FOTO: CREATIVE COMMONS

Bøkeskogen på Hasseltangen inngår i Raet nasjonalpark og er noe av det fineste vi kan vise fram av naturkvaliteter på land og vel verd en oppdagelsestur – spesielt på fine vårdager.

➤ **RAET NASJONALPARK**

Turen i bøkeskogen kan gjerne kombineres med en tur rundt Ruakerkilen hvor du vil oppleve skog, fugleliv, svaberg og se kulturminner som er flere tusen år gamle. Start turen ved den store parkeringsplassen på Hasseltangen og følg stien sørvestover mot Ruakerkilen.

Det kan være nyttig å ta med kartet, for stiene er ikke merket i dette området.

Velger du kun å legge turen om bøkeskogen, er det to ”innganger” til skogen, begge markert med en informasjonstavle. Den nærmeste er bare noen hundre meter tilbake langs veien du kjører før du parkerer.

Ruakerkilen

Ruakerkilen er en saltvannspoll omkranset av takrør og våtmarker med et yrende fugleliv. Du kan følge sti både på utsiden og innsiden av kilen, og ved det vestre utløpet av Ruakerkilen er det en liten bro.

Hold til venstre langs sjøen etter broen og gå deretter opp over toppen med den enorme Kvennebekkrøysa. Dette er kommunens største gravrøys, sannsynligvis fra bronsealderen (1800–500 år f. Kr.). Fortsett til høyre ned til Kvennebekken friområde og følg Ruakerveien i retning Sømsveien mot bøkeskogen.

Bøkeskogen

Gå inn i bøkeskogen og følg stien gjennom denne, hold til venstre for høyden inne i skogen.

Bøk er et uvanlig treslag selv på sørlandske breddegrader. Bøkeskogene etablerte seg i de sørlige delene av Skandinavia for ca. 4000– 3500 år siden, men kom til vår del av Skagerakkysten mye senere, sann-

synligvis innført og plantet av vikingene.

Vær tidlig ute

Hvis du går inn i bøkeskogen i tidlige morgentimer, mens de nyutsprungne, irrgrønne bladene fortsatt er duggvåte og morgensola spiller gjennom bladverket, får du en spesiell opplevelse akkompagnert av et mangfold av fuglelyder.

Hvitveisen utnytter at trekronene i bøkeskogen er nakne tidlig på våren, men så snart trekronene tettes av grønne blader, blir floraen mer sparsom fordi lyset ikke når ned til skogbunnen på samme måte som tidligere på året.

Bøkeskogens fugler

I bøkeskogen er det et rikt fugleliv.

De vanligste fuglene er ulike trostefugler og sangere som eksempelvis hagesanger, løvsanger og den karakteristiske bøkesangeren, men også ulike meiser, flaggspett og kjernebiter har tilhold i denne vakre skogen ytterst mot Skagerrak. I tidlige morgentimer i april–mai kan de både ses og høres godt.

Fruktbar jord fra istiden

Historien om Bøkeskogen er vår istidshistorie, for like under de vakre bøkene og den glisne skogbunnen ligger endemorenen fra den siste kuldeperioden i Skandinavia for ca. 12 000 år siden. Den er grunnlaget for hva som vokser og lever i disse kystområdene.

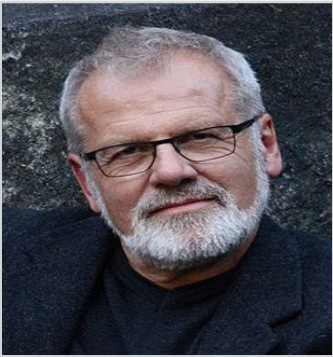
Istidsavsetningene er et lett-drenert og middels næringsrikt jordsmonn som strekker seg gjennom hele Grimstad kommune, under Dømmesmoen og videre vestover. Sammen med det milde og fuktige kystklimaet gir dette veldig gode vekstvilkår, og det er derfor ikke tilfeldig at Grimstad er kjent for grønnsakdyrking og hagebruk.

Øivind Berg

Artikkelen er skrevet på oppdrag for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

VANDRING: Bøkeskogen i Grimstad er den nordvestligste bøkeskogen i Europa, og den har de samme kvaliteter som den mange andre bøkeskoger har. Bøkeskogen har mange ulike arter sopp bedre vekstvilkår enn markblomster.

SKRIBENT: Øivind Berg har skrevet artikkelen om bøkeskogen i Raet Nasjonalpark på oppdrag fra Fylkesmannen.

FAKTA

BØK

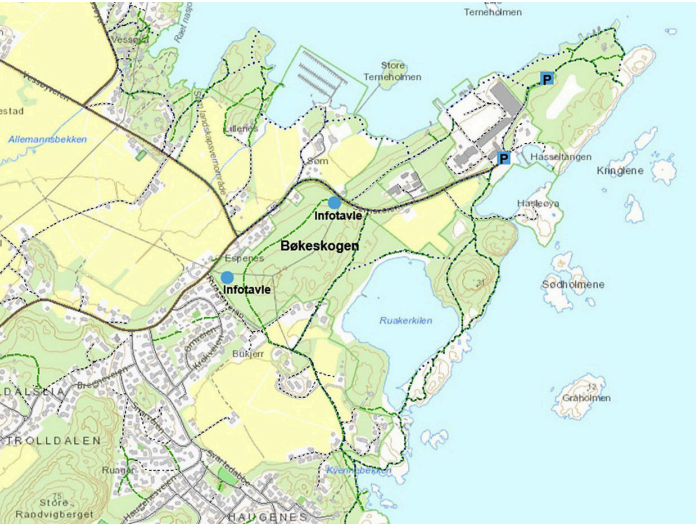
- Bøk kan bli 300 år gammel og opptil 40 meter høy.
- Siden bøk har et grunt rotsystem er treet lite motstandsdyktig mot tørke og vindfall. Dessuten er det langt mellom generasjonene i bøkeskogen, for i tette skoger blomstrer ikke bøketrete før det er 60–80 år gammelt, og frøsetting skjer ikke hvert år – og når det skjer er det oftest etter et år med tørke.
- De unge spirene er svært utsatt for tørke og frost. Derfor venter trærne lenge før de skyter knopper om våren.
- Bøk er et tettvokst og hardt treslag som gjerne brukes i møbelindustrien. Ellers har bøkespon den egenskap at det soter lite ved brenning. Derfor egner det seg spesielt godt til røyking av fisk og kjøtt.

en i bøkeskogen

r kjente bøkeskogen i Larvik. Bøkeløvet ligger som et tett teppe på skogbunnen. Det råtner seint, holder på fuktigheten og gir FOTO: ØIVIND BERG/SSR

KART: For å komme til Hasseltangen fra Grimstad følger du vei 420 forbi Fevik. Ta til høyre mot Hasseltangen og følg Vessøyveien mot Hasseltangen friluftsområde. Bruk gjerne dette kartet til å orientere etter når du skal ut i terrenget.

BUMERKE: Bøk har en karakteristisk stamme med grå og relativt jevn bark, og på noen trær har folk risset inn sine bokstaver og kjærlighets-erkeringer som vil stå "til evig tid". FOTO: ØIVIND BERG/SSR

BLOMSTRER: Hvitveisen kjenner sin besøkestid og blomstrer før bøkeskogens tette bladverk iverksetter sin effektive solskjerming. FOTO: ØIVIND BERG/SSR

FAKTA

RAET NASJONALPARK

- Områdene hvor moreneryggen «Raet» går i land i Aust-Agder ble nasjonalpark etter vedtak av Kongen i statsråd 16. desember 2016.
- Dette storslåtte naturlandskapets rikdommer har vært grunnlaget for menneskers aktivitet helt siden isen trakk seg tilbake for rundt 12 000 år siden. Raet nasjonalpark omfatter ca. 607 kvadratkilometer av kystnaturen og havet utenfor Grimstad, Arendal og Tvedestrand.
- I Grimstad er områdene Søm, Hasseltangen og Fevikstrendene sammen med Valøyene blant de områdene folk flest kan oppleve nasjonalparkens spesielle naturverdier på land.

SPRETTET: Vårens første bøkeblader lyser opp mellom de grå trestammene i bøkeskogen. FOTO: ØIVIND BERG/SSR